



زائران خانه خدا از فردا چه اعمالی انجام می دهند

«و در میان مردم انجام مناسک حج را صدا زن تا از هر سو مردم پیاده و سواره، از راه دور و نزدیک به سوی تو آیند. سپس مناسک حج را به انجام رسانند و به نذرهای خود وفا کنند و به طواف خانه عتیق بپردازند.»

"وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ تَمَّ لِيَقْضُوا تَفْتَهُمْ وَلِيُؤْفُوا نَذْرَهُمْ وَلِيَطُوفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ" (الحج 29 - 27)

171#& و در میان مردم انجام مناسک حج را صدا زن تا از هر سو مردم پیاده و سواره، از راه دور و نزدیک به سوی تو آیند. سپس مناسک حج را به انجام رسانند و به نذرهای خود وفا کنند و به طواف خانه عتیق بپردازند.

گروه دین و اندیشه پایگاه اطلاع رسانی حج - حج همان گونه که توحید، نبوت، امامت و معاد را دارد، نماز، روزه، جهاد، تولی و تبری و نیز دیگر امور، همانند خلوت و جلوت، ذکر و تفکر، سکوت و فریاد، عزلت و اجتماع و ظاهر و باطن، همه را دارد و در یک کلام می توان گفت که 171#& حج بخشی از آثار فقهی، فلسفی، اخلاقی، عرفانی و... را به خود اختصاص داده است.

تمام اعمال حج از احرام تا رمی جمرات، از عبادات است و مانند نماز و سایر عبادات باید به قصد قربت و اطاعت امر خداوند انجام شود. وقتی انسان برای اعمال حج محرم شد، انجام تعدادی از کارها بر او حرام می شود.

* اولین عمل از اعمال حج، مانند اعمال عمره با احرام و نیت حج تمتع آغاز می شود. زائران بیت الله الحرام به دلیل کثرت جمعیت و شلوغی راه که احتمال نرسیدن به موقع به عرفات است، روز هشتم - فردا- در شهر مکه (مستحب است در حجر اسماعیل یا نزد مقام ابراهیم محرم شوند) محرم می شوند و به عنوان دومین عمل از اعمال حج شب عرفه به عرفات می روند، هرچند اگر روز نهم هم محرم شوند و بروند و پیش از ظهر روز نهم به عرفات برسند، مانع ندارد.

* وقوف در مشعرالحرام، سومین عمل از اعمال حج است که طی آن زائران بعد از مغرب روز نهم ذی الحجه (شب عید قربان) از عرفات خارج می شوند و برای انجام عملی دیگر از اعمال حج به طرف مشعرالحرام (مزدلفه) حرکت می کنند.

وقتی حاجیان به مشعرالحرام رسیدند، وقت وقوف، از طلوع فجر عید قربان است تا طلوع خورشید و احتیاط آن است که از وقت رسیدن به مشعر در شب قصد وقوف کند.

* رمی جمره عقبه، چهارمین عمل از اعمال حج است که پس از طلوع آفتاب روز دهم ذی الحجه (عید قربان) حجاج برای انجام بقیه اعمال حج از مشعرالحرام بیرون می آیند و روانه مینا (سرزمینی واقع بین دو رشته کوه، نزدیک مشعرالحرام) می شوند و اولین عمل از اعمال مینا را که رمی جمره عقبه است انجام می دهند.

در آخر مینا سه ستون سنگی وجود دارد که اولین ستون، 171#& جمره اولی و دومین آنها 171#& جمره وسطی و سومین 171#& جمره عقبی یا عقبه می نامند؛ بنابراین اولین کار واجب در روز عید قربان زدن هفت عدد ریگ به جمره عقبه است.

هفت سنگ باید به ستون بخورد، ولی لازم نیست پشت سر هم باشد.

البته بانوان، کودکان، بیماران و پیرمردان می توانند، شب عید قربان پس از نصف شب و قبل از اذان از مشعرالحرام خارج شوند و اگر نمی توانند رمی جمره را در روز انجام دهند، می توانند همان شب رمی جمره عقبه را انجام دهند.

* قربانی کردن پنجمین عمل از اعمال حج است. حجاج پس از سنگ زدن به جمره عقبه، برای انجام یکی دیگر از واجبات حج، به قربانگاه می روند و یک شتر، یا گاو، یا گوسفند قربانی می کنند.

* حلق یا تقصیر ششمین عمل از اعمال حج است؛ به گونه ای که پس از قربانی، حاجی باید حلق کند، یعنی موهای سر خود را بتراشد،

یا تقصیر کند، یعنی مقداری از مو و ناخن خود را بچیند.

با انجام این عمل تمام محرمات احرام بر او حلال می‌شود، به جز حرام بودن زن و مرد بر یکدیگر و استفاده از بوی خوش، که آنها هم با انجام بقیه اعمال حلال خواهد شد و در برخی موارد صید نیز حرام است؛ بنابراین، پس از تراشیدن سر یا تقصیر می‌تواند لباس احرام را بیرون آورد و لباس معمولی خود را بپوشد.

مردانی که سال اول حج آنهاست، بنا بر احتیاط واجب باید سر بتراشند و تقصیر کفایت نمی‌کند، ولی افرادی که بار اول آنها نیست می‌توانند تقصیر کنند یا سر بتراشند.

* طواف حج هفتمین عمل از اعمال حج است که پس از انجام اعمال منا در روز عید قربان، حاجی باید بار دیگر برای انجام پنج عمل از اعمال حج به مکه برگردد؛ گرچه وقت این اعمال تا پایان ماه ذی‌الحجه است و می‌تواند در منا بماند برای بقیه اعمالی که در منا شب‌ها و روزهای یازدهم و دوازدهم انجام می‌شود و بعد از ظهر روز دوازدهم از منا خارج شود و برای بقیه اعمال به مکه بیاید.

اما پنج عملی که در مکه باید انجام شود، عبارتند از: طواف حج (هفتمین عمل حج)، نماز طواف حج (هشتمین عمل حج)، سعی بین صفا و مروه (نهمین عمل حج)، طواف نساء (دهمین عمل حج) و نماز طواف نساء (یازدهمین عمل حج).

* نماز طواف حج به عنوان هشتمین عمل از اعمال حج پس از انجام طواف حج انجام می‌شود و حاجی باید دو رکعت نماز، به نیت نماز طواف حج بخواند.

* سعی بین صفا و مروه نهمین عمل از اعمال حج به‌شمار می‌آید؛ به‌گونه‌ای که پس از انجام نماز طواف حج، باید هفت مرتبه فاصله بین 171# و صفا را که امروز به صورت سالنی ساخته شده و کنار مسجدالحرام قرار دارد، بپیماید.

حجاج باید با نیت سعی حج از 171# و صفا آغاز کنند و به 171# و مروه ختم کنند. پیمودن فاصله 171# و صفا تا 171# و مروه یک مرتبه و برگشتن از 171# و مروه به 171# و صفا مرتبه دوم به حساب می‌آید؛ بنابراین هفت شوط (در لغت به معنای نهایت دویدن تا هدف و در اینجا به معنی یک بار دور زدن اطراف کعبه و یک بار پیمودن فاصله صفا تا مروه، یا مروه تا صفاست) سعی بر 171# و مروه ختم می‌شود.

سعی بین صفا و مروه لازم نیست با وضو و طهارت انجام شود؛ گرچه احتیاط مستحب است. سعی در طبقه دوم، چون بالاتر از دو کوه است اشکال دارد.

* طواف نساء نیز دهمین عمل از اعمال حج است که پس از انجام سعی باید هفت مرتبه به نیت طواف نساء دور خانه کعبه که در مسجدالحرام است بگردد.

طواف نساء و نماز آن به مردان اختصاص ندارد، بلکه بر تمام کسانی که حج به جا می‌آورند واجب است؛ البته پس از سعی لازم نیست فوراً طواف نساء را به‌جا آورد و تأخیر انداختن آن حتی تا چند روز بعد هم اشکال ندارد.

* پس از طواف نساء، حاجی باید نماز طواف نساء را به عنوان یازدهمین عمل از اعمال حج به‌جا آورد.

پس از انجام نماز طواف نساء زن بر مرد و مرد بر زن که به واسطه احرام، حرام شده بود، حلال می‌شود.

* یکی دیگر از واجبات حج، بیتوته (ماندن در شب) در منا است که دوازدهمین عمل از اعمال حج به حساب می‌آید؛ به نحوی که تمام حجاج، چه آن‌ها که برای اعمال بعد از منا به مکه رفته‌اند و چه آن‌ها که به مکه نرفته‌اند و در منا مانده‌اند، باید شب یازدهم ذی‌حجه و شب دوازدهم را از غروب آفتاب تا نیمه‌شب، با قصد قربت در منا باشند؛ بنابراین آنها که به مکه رفته‌اند باید قبل از غروب به منا برگردند؛ البته برای بیماران و پرستاران آنها و دیگر کسانی که ماندن در آنجا برایشان مشقت داشته باشد، کسانی که در مکه تمام شب از اول آن تا صبح به عبادت خدا مشغول باشند و کار دیگری به جز کارهای ضروری نکنند و کسانی که ترس آن دارند که اگر در منا بمانند اموالی از آنها در مکه از بین می‌رود، ماندن در منا واجب نیست.

* رمی جمرات سه گانه سیزدهمین عمل از اعمال حج است که در روز یازدهم و دوازدهم ذی‌الحجه حجاج باید به هر یک از سه ستون

وقت رمي از طلوع آفتاب تا غروب است و رمي در شب جايز نيست (مگر كسي كه عذر داشته باشد و نتواند در روز رمي كند) و اگر مثلاً روز يازدهم، رمي را ترك كرد، بايد فردي آن روز قبل از رمي همان روز، رمي روز گذشته را قضا كند.

حاجي ابتدا بايد به جمره اولي سنگ بزند و سپس به وسطي و بعد از آن به جمره عقبه.

در روز دوازدهم ذي حجه، بعد از ظهر شرعي حجاج مي‌توانند از مِنا خارج شوند، ولي چنانچه كسي آن روز از مِنا نرود تا آفتاب غروب كند، بايد شب سيزدهم را نيز در مِنا بماند و روز سيزدهم جمرات سه‌گانه را رمي كند.